

maal, som den meget ærede Minister ved dette Lovforslag har villet imøbetkomme. Denne Forklaring tror jeg det rigtigt at fremkomme med for Dieblittet for klart at hævde vor Berettigelse til at indtage den samme Stilling nu, som man tidligere her har indtaget til Spørgsmaal af denne Natur. Nu mener den meget ærede Minister, at det er et Skridt fremad, og jeg nærer heller ikke mindste Tvivl om, at det er et stort Skridt fremad ad den Vej, som den ærede Minister finder rigtig, men, naar nu den gaar til Høire, og vi Andre derimod ønske at gaa til Venstre, saa bliver jo ethvert Skridt fremad paa Ministerens Vej et ligesaa stort Tilbageffridt for os. Ogsaa det turde maasse siges som Forklaring af vor Modstand mod dette Lovforslag. Naar den meget ærede Minister trostede os ved dette Spørgsmaal, ligesom han forresten ogsaa i flere andre Spørgsmaal, vedrørende Kirke- og Undervisningsministeriet, trostede os med det Samme, at, naar vi ikke tage det, den ærede Minister byder os, saa blive vi staaende, saa forekommer det mig dog, at det kan man høre for ofte, saa at det ikke kan gjøre den Virkning, som det maasse kan gjøre i det første Dieblit, idetmindste ikke paa mig. Efter min Opfattelse kan den meget ærede Minister ikke stille sig som den eneste mulige Bro mellem os og Fremtiden, saa at følge vi ikke ham, faae vi slet intet. Imidlertid, faae vi ikke noget Saadant gennemført, saa vilde jeg ialtfald betragte det som heldigere end at gaa ind paa denne Lov. Spørgsmaalet er vist ikke saa udfyldigt, som det fra Lovforslagets Forsvareres Side er fremstillet. Det forekommer mig saaledes, at de maa anerkjende, at vi gaa ind paa en Realitetsforandring, hvis vi vedtage denne Lov. De Udtryk, der her staa i andet Punktum af Lovforslagets eneste Paragraph: „Denne Fond benævnes Univerfitetets og de med dette forenede Stiftellers Fond“, forandre disse Institutioner med særegne Fonds til Stiftelser; ganske vist kan Begreendningen mellem disse Begreber siges at være vag, men jeg veed ialtfald, at jeg har det ærede Medlem for Thiffed Amis 4de Valgkreds (Schjorring) med mig, naar jeg siger, at vi maa være varssomme med at ombytte Ordet Stiftelser

med Ordet Institutioner. Derksom vi vedblivende ville hævde med samme Omfang vor Myndighed over de Forhold, som betegnes ved dette Begreb, saa kunne vi ikke gaa ind paa denne Overgang, og jeg har derfor ogsaa undret mig over, at han saadan uden videre kunde modtage Lovforslaget med Paafjonnelse uden at se efter Anvendelsen af dette Ord, som han som Ordbrøer for vedkommende Del af Finantsloven ifjor udtalte sig imod. Jeg kan ikke se rettere, end at vi, dersom vi gaa den i Lovforslaget betegnede Vej, ville — hvad der ogsaa før blev udvittet af et æret Medlem — blive stillede endnu mere tvungne og usrei ved Behandlingen og Bestemmelsen om Anvendelsen af de vedkommende Midler, og det maa for os være et meget afgjørende Spørgsmaal, dersom vi overhovedet have den Anskuelse, at disse Midler, for en stor Del ialtfald, kunne faae en saadan Anvendelse, at de kunne blive vort Samfund til langt større Nytte end nu er Tilfældet. Den meget ærede Minister indvendte mod en tidligere Taler, det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), at han kjendte ikke Univerfitetet. Nei, man kjender nok i flere Retninger for lidt til det, men det er dog ikke en saadan hermetisk tillukket Vække, at man slet ikke skulde vide, hvad der foregaar; thi som Træet kjendes af Frugterne, saaledes kjendes ogsaa vor videnskabelige Højskole af dens Frugter, og dem have vi daglig i vort Livs Færd en saa rigelig Vællighed til at lære at kjende, og med al Uværbodighed for de udmærkede Ting, som den videnskabelige Højskole i Kjøbenhavn kan have udrettet, tror jeg, at Meget kunde og burde forandres. Jeg skal ikke komme dybere ind paa denne Betragtning ved dette Lovforslag, men jeg skal endnu hævde, at ligesaa overbevist, som jeg er om, at det danske Folks Repræsentanter aldrig ville blive fattige med de Diemed, der gaa ud paa at fremme Videnskabelighed og Kunst, saaledes tror jeg paa den anden Side, at man mere og mere vil faae Dinene op for, at man kan hævde dette, blive staaende paa det Standpunkt, og dog vinde en betydelig Del af de Midler, der nu anvendes, fra Kommunitetet til Formaal, der ligge den nuværende aandelige Udvikling langt mere nær. Vi